

Aradul Vest

Organ de afirmare românească

Redactor:
AUREL CHIRICIU

Anul II. — Nr. 16
Luni 28 Martie 1938

Redacția și Administrația:
ARAD, Str. P. RUSU Nr. 6

Educația națională

de ION DONGOROZI

Orice ființă omenească este strâns legată de pământul și neamul în care s'a născut.

Un neam trăiește și prin individul ce-l alcătuiește, dar și prin acel suflet colectiv ce-i stăpânește și îndrumază.

Insul se naște, trăiește și moare după determinări care variază de la individ la individ; națiunea dănaște prin legi invariabile față de destinele și vitalitatea ei. Nici națiunea, și nici insul, nu pot trăi singuratec. Alături de el este individul de națiune, pe cât de legat este națiunea de individ. Despre o ființă omenească izolată nu poate fi vorba. Și trupește, și sufletește, fiecare moștenește dela rândurile de înaintași ce s'au perindat.

„Cum cineva nu poate sări peste umbra lui, deosemena nu va putea ieși din sfera influențelor trupești și sufletești ale neamului din care s'a născut!”

Din leagăn chiar, copilul imprumută mereu, începând cu umbra, care nu este numai un anume fel de exprimare, ci și un anume fel de a gândi, simți și voi. El folosește, găsim de-a-gata, valorile materiale și spirituale ale neamului, care-i dau putința să trăiască o viață cât mai plină. La făurirea, agonistrea și păstrarea acestor bunuri au contribuit și sururi nenumărate de înaintași. Bunurile acestea formează patrimoniul național. Insul rămâne debitor statornic al acestor neprețuite tezaur.

Din instinct ființa omenească se încorporează în viața națiunii căreia în aparține. Atâta însă nu-i deajuns. Instinctul este dela natură. „Omul, pe care educația trebuie să-l realizeze, nu e omul pe care i-a făcut natura, ci omul pe care-l voiește societatea, națiunea”. Iar națiunea cere să făurim din fiecare lăstar al ei „un reprezentant tipic al însușirilor mai caracteristice ale grupării etnice din care face parte”.

După cum nimeni nu poate trăi fără țeluri în viață, cu atât mai mult o națiune nu poate trăi fără idealuri. Oglindirea clară a imperativelor neamului în sufletul înșilor alcătuitori formează conștiința națională. Sau cu alte cuvinte, conștiința națională nu ar fi altceva, decât idealul colectiv adânc încrustat în aspirațiile individuale. Mai este însă nevoie de ceva. Fiecare trebuie pregătit în așa fel, ca prin faptă să fie permanent în slujba aspirațiilor nației sale. „Fapta trebuie idealizată și idealul înfăptuit”.

Acest îndoit scop îl urmărește educația națională.

În noile sisteme de educație ale tuturor țărilor, se dă astăzi întâietate educației naționale. Fiecare țară își are săurii un ideal național, cu care hrănește sufletul tineretului din cea mai fragedă vârstă. Prelutindeni generația ce se ridică este integrată în puternice or-

ganizațiuni, și pregătită temeinic ca să poată sluji idealul țării sale.

La fel și la noi. Aci, „sărăria este chemată să realizeze acea solidaritate care crează marile națiuni, acel nou ideal de consolidare și ridicare a satelor, pe care se reazimă existența noastră ca popor”. Noul nostru ideal cere, în primul rând, întărirea unitii înfăptuite cu eroism și grele jertfe. Provinciile alipite mai păstrează încă unele influențe ale stăpânilor trecute; acestea se vor mistui cu totul în sufletul colectiv unitar, ce se limpezește tot mai mult.

La Centrele de Îndrumare din toate unghiurile țării, aici se vor fi pregătiți să ajungă săuritorii sufletului generației ce ne urmează. Reînțăriți, convinși apostoli, ei iertăresc cu avântul noii credințe, sufletul unitar românesc. Prin întreg programul străjeresc, copiii Neamului sunt crescuți în'o permanentă trăire de românism.

„În fața imaginii țării, prin ceremonialul ridicării și Dumnezeului drogostea de Tară și de Sveran.

Figurile și faptele mari din trecut sunt puternic evocate. „Cu cât cinstim mai mult trecutul, cu atât asigurăm mai bine viitorul”.

Prin slăvierea eroilor li se însușă:

— Pietate și recunoștință față de cei ce s'au jertfit pentru Patrie și Neam.

— Marea îndatorire de a păstra și în'ări România Integrată.

Prin cântece și jocuri naționale, prin strămoșești, datini, folklor, etc., li se sporește dragostea față de tezaurul scump ce-au moștenit și li se întărește conștiința datoriei de a-l trece neștirbit celor ce vin după dânsii. Prin înfăpturi de interes obștești, li se însușă cultul muncii pentru propășirea Patriei. Prin dese excursii li se dă putința să cunoască de-a-dreptul bogățiile și frumusețile țării, „fiindcă nu se poate iubi ceva, fără a fi mai întâi cunoscut”. Și tot în felul acesta se vine în direct contact cu urmele suferințelor și biruințelor din trecutul de veacuri al Neamului

Astfel: „Credință și muncă pentru Tară și Rege” nu rămân simple vorbe, ci un permanent îndemn de străduință și realizări, pentru întreg tineretul țării.

Italia desnaționalizează Tirolul de Sud?

ROMA. — D. N. B. anunță că în cercurile competente se desminte că Italia ar vrea să desnaționalizeze Tirolul de sus. Aceste svorniri au fost puse în circulație pentru a tulbura excelențele raporturi italo-germane

Pericolul prostituției clandestine la Arad

Cine sunt damele din cajenele și hotelurile arădane?

ARAD. — Problema prostituției din municipiul nostru, a fost desbătută pe larg și în repetate rânduri de presa locală, însă măsuri nu s'au prea luat, astfel că și în prezent casele de toleranță, localurile de întâlnire, barurile, etc., continuă să adăpostească femei de moravuri ușoare cari impart din belșug microbii tuturor boalelor venerice tineretului; ba chiar și persoanelor mai în vârstă, familisti, atunci când fac câte o escapadă în localurile amorului tarifat.

Pericolul prostituției clandestine

Dacă pensionarele Veneriei din casele de toleranță sunt vizitate de către medici specialişti în fiecare săptămână de câteva ori, nu însemnează că în cartierul Willy nu sunt bolnave Prostituatele, de frica internării la spital, se sustrag controlului și atunci când sunt bolnave maschează așa cum se pricepe maladia, sau dispar din localitate pentru câteva zile. În felul acesta bolile venerice continuă să găsească

că cât mai mulți „clienți” cari aglomerează sălile de așteptare ale medicilor!

Dar cele mai multe victime, nu cad în cartierul caseilor de toleranță, ci în plin centrul orașului. Aci prostituția are cu totul o altă înfățișare. „Fetele” locuiesc la hoteluri, — majoritatea la „Crucea Albă” — frecventează cafenelele de primul rang și nu se sînchiesc de nimeni să facă ochi dulci persoanelor din local. Din cauza aceasta, în cafenele arădane nu se prea pot vedea familii, fiindcă nimeni nu poate să riște să-și aducă soția la cafenea și să aibă drept vecină de masă, pe respectiva „ziaristă”, „dansatoare”, etc.

La hotel, unde-și primesc clienții, aceste femei venite din toate părțile țării, ocupă camere luxoase așa cum se cere pentru o intelectuală și o „doamnă de societate”. Primesc pe oricine pentru o sumă după învoială. Și nici o vizită medicală! Nimeni nu

se gândește că aceste epave ale societății duc teribili microbi ai boalelor venerice peste tot, în cafenele, restaurante, cinema, teatru, etc.

Patronii...

La cabarete, dansatoarele — „artistele” — sunt exact în aceeași situație. Aci doar contribuie și patronul, care în setea de câștig merge până acolo încât le forțează să satisfacă cele mai grosolane dorinți ale consumatorilor, turmentați de băutura așa zisă SPECIALA și pe un preț extrem de urcat.

Bietul cetățean care le apucă pe mână este jefuit ca în codru, apoi aruncat în brațele unei femei, dela care pentru câțiva arginți primește un așa zis „CADOU” ce-i va da de lucru întreaga viață.

Situația aceasta nu mai poate dănuți așa. Este necesară intervenția organelor sanitare și polițienești, cari să curme răul, aplicând măsuri severe. Prostituatele clandestine trebuiesc înlăturate din localuri, iar jaful jupânilor — oprit!

Hitler va fi întâmpinat la Roma de însuși Regele Italiei

ROMA. — În călătoria sa la Roma, Hitler va fi întâmpinat în noua gară Ostia, chiar de Regele Italiei. Cortegiul va urma un parcurs de cinci kilometri. Regele și Hitler vor lua loc într-o trăsură a curții, iar în alte trăsură vor veni înalții demnitari.

La Neapole Hitler va fi ca spetele principelui de Piemont.

Regele Italiei va fi prezent și acolo. La Florența unde se va desfășura marea paradă militară, fâhrerul va fi condus de Mussolini.

Mussolini va vizita Triestul

ROMA. — Agenția „Havas” anunță: Mussolini a anunțat că în curând va vizita orașul Triest. El a asigurat pe secretarul federal al provinciei și pe prefect pe care i-a primit în a audiință, că în no-

ua situație internațională „interesele Triestului vor fi salvagardate de guvernul fascist cu cea mai mare grijă”.

Belgia a recunoscut Imperiul Italian

ROMA. Se anunță că noul ministru al Belgiei, acreditat pe lângă Regele Italiei și Impărat al Etiopiei, a sosit aici.

Adunarea generală a Casei de Păstrare din Arad

ARAD. Casa de Păstrare Generală a ținut adunarea generală în ziua de 12 Martie a. c. în prezența d-lui V. Tămășdan, din partea Băncii Naționale. D. Aladar Lakatos, dir. executiv, împreună cu procuristul d. Mihalik, a prezentat darea de seamă și raportul direcțiunii, din care reiese că rezultatul activității de un an este mul-

Bandă de traficanți de cocaină despoșterită la București

BUCUREȘTI. — O vastă organizație de traficanți de cocaină a fost descoperită ieri în capitală. Banda avea ramificații și la Constanța. Polițiștii au văzut pe individul Stoica Gheorghe, urmărit de multă vreme de organele polițienești din București, că se învârtea fără rost prin Constanța.

El a fost urmărit și prins asupra faptului când în localul băncii viticola, la locul înța unui individ Minușca, Stoica a fost prins pe când cumpăra un flacon cu cocaină în valoare de lei 40.000. Ei au fost prinși asupra faptului. Minușca a declarat că a cumpărat cocaina dela Ion Botea, chelner pe vaporul Har-Carmel. Cercetările continuă pentru a se descoperi complicii dela București

Anchetă monografică în comuna Belint

Este titlul unei lucrări apărută la „Tipografia Românească” din Timișoara, sub egida Institutului Social Banat-Crișana.

Activitatea atât de frumos roditoare a membrilor acestui Institut este cunoscută în linii generale.

Pe'nru a desprinde însă adevăratul sens și necesarele învățăminte din munca ideală depusă în mod atât de rațional, atât de înțelept de către membrii Institutului Social Banat-Crișana, ar trebui să cunoaștem rezultatele cercetărilor lor.

Or la acestea nu pu' em ajunge decât cunoscând cartea cu titlul de mai sus care cuprinde toate rapoartele specialiștilor cari s'au strădui în comuna Belint să ne cunoască poporul și să caute mijloace de a îmbunătăți viața sub toate raporturile.

Spațiul restrâns nu ne permite să arădăm mai amănunțit toate bogățiile cari sunt scoase la mal de către scafandrii Institutului Social

Banat-Crișana din adâncurile oceanului vieții poporului sătesc al României.

Ar trebui ca pe masa fiecărui intelectuel această carte să-și găsească loc de cinste. Și această, cu atât mai mult cu cât prețul ei este minim: 59 lei, un volum de peste 400 pagini (100 lei volumul pe hârtie velină).

Dela Camera de Muncă din Arad

Luni a avut loc instalarea noului comisii interimare a Camerei de Muncă.

Membrii noului comisii au depus jurământul în biroul Inspectoratului Muncii, în prezența vechei comisii și a d-lui inspector general Petre Popescu, care le-a luat jurământul.

Magazinul de mode Moțiu și-a prelungit termenul de vânzare cu 10% rabat

Grandioasa acțiune de asigurarea posibilităților pentru facilitarea cumpărăturilor de Primăvară, pornită delă magazinul lui ILIE MOȚIU din Arad, a avut rezultatul rezonabil în toate păturile sociale din orașul nostru. Mărfurile de orice fel, în mare și bogat asortiment, au fost vândute nu numai pentru numerar efectiv, ci și pe libelele CONSUM și INLESNIREA, deosemeni cu un rabat de 10 la sută.

Nu s'a mai pomenit, ca rabat asupra prețurilor mărfurilor să se fi acordat chiar în timpul sezonului, ceea ce a rezultat vertiginosă dezvoltare și bunul nume al magazinului ILIE MOȚIU din Arad, Piața Á. Iancu, cu deviza: TOTUL PENTRU PUBLICUL CUMPARĂTOR!

Cu plăcere înregistrăm veștea că termenul de vânzare cu rabatul de 10 la sută, Ilie Moțiu și l-a prelungit până la sfintele sărbători!

Mobile:

Dormitoare, sufragerii și combinate bune, ieftine moderne și cu inlesniri de plată la tâmplăria

ȘTEFAN CSATLOS
Calea Șaguna 184 - Tel. 24-77

Poezii populare din județul Arad

Culese de Gheorghe Tolan

Auzite delă ARDELEAN PETRU, 23 ani din com. Chier

1.

Uăci mândrii-s ca mura:
Să-i vândă, i-aș cumpăra.
Cât ar cere-atât aș da.
Dar-i-aș mie și-o mie,
Numa'să mi-i deie mie;
Dar-i-aș mie și-o sută,
Acas'să mi-i aducă.

2.

Tă mă m'n'ir dă cel ce fură
Cum scapă dă nu-l spânzură,
Că io furai num-o fată,
Stau dom'ni să mă potopă.
Staț dom'ni nu mă potopiț
Până nu mă lejuiț.
D'ila lege o ieșiț:
Cel ce-a jurat să mai fure,
Păgubașu' să-l spânzure.

3.

Avu tata tri ficiori.
Tu ce tri neguțători.
Cel mai mare face uoale,
Cel d'in mijloc face spece,
Cel mai mic sărută fece.

4.

Trecui valea mort dă sece,
Mă n'tâl'n'ii cu două fece;
Amândoaud 'n ha'ne n'oaud
Săruta-le-aș p'amândoaud.
Și-aș iubi pă cei mai mare
Cei mai mică-m place tare.

Și-aș iubi pă cei mai mică,
Cei mai mare-i mai voinică.

5.

Pă drumu câtă în'eu
Mărg doauă lumin'i dă său.
N'ime nu le poate-astânje,
Numa'mândruța când plânje.

6.

Voi domin'e iară-i sară
Și mă bat jendarii iară,
Că și-asară m'or bățul
C'am șezut la mândra mult.
Să mă bată cât g'i rău,
Pântru mândra nu mă doare.
Să mă bate cât g'i rău,
Pă mândra nu-m pare rău.

7.

Pă su' poala pădurii,
Prinsără-mă jendarii.
Doi mă leagă,
Doi mă n'treabă:

— Ce-ai furat băiețe dragă?
— Patru boi cu lanțu'n coarne
Și pă mândra tăn'e-o Doamn'e.

8.

N'evasta care-i n'evastă
Scobodu-i să să iubească —
Și cu min'e și cu t'ine,
Numa' să nu știe safu'
Și cu min'e și cu cu altu', —
Numa' să nu știe soșu'
Și să n'o vadă bărbatu'.

CORSO

Cinematograf de premiere
Telefon 20-65

Veniți să vedeți pe
Hans Rühmann
în strălucitul său rol
Singur

la nevastă

cu
Hans Söhnker, Werner Fütterer, Heli Finkelzeller.

Miercuri Premieră!

Cel mai mare film sonor
realizat până astăzi

„URAGANUL“

(The Hurricane) : cu
Doroth Lamour, Jon Hall, Mary Astor.
Regia: John Ford, O super-
producție S. Goldwyn

Noutăți în
ghete de primăvară
mare asortiment la
Frații Apponyi
ARAD

Dacă vrei să fi elegant
îmbracă-te la

Manea

calitate bună și prețuri
efține
ARAD,
vis-a-vis de prefectură
Membru la „Consum” și
„Inlesnirea”
TELEFON: 12-28.

URANIA

Cinematograf de Premieră
Telefon 12-32

5, 7, 15, 9, 15

Succes Formidabil!

Impresionantă transpunere pe ecran a romanului „Cadavru viu” după Tolstoi

„Noaptea roșie”

cu
Gaby Morlay
Victor Francen

Vom readuce neuitatul succes

S'au cunoscut
în luna Mai

cu **JEANETTE MACDONALD** și **NELSON EDDY**

Copie nouă. Preț. reduse.

În cursul lunii Martie firma

Ilie Moțiu

Arad, Piața Avram Iancu
No. 19, acordă 10 la sută
reducere la orice cumpărare
și clienților „Consum” și
„Inlesnirea”.

Interzicerea cumulului de funcțiuni

BUCUREȘTI, 26. — Guvernul va aduce în curând un decret-lege pentru interzicerea cumulului. În acest decret se prevăd aspre sancțiuni pentru cei cari în viitor vor călca legea.

Cetiți
Frontul de Vest

Majorarea impozitelor directe

La Ministerul de Finanțe s'au întocmit mai multe decrete-legi, prin care se sporesc toate impozitele directe cu 2 la sută, spor reprezentând un miliard venit pentru buget.

Un alt decret prevede sporirea cifrei de afaceri 6 la 7 la sută, ceea ce reprezintă circa 400 milioane spor la încasări la acest capitol și un al treilea decret mărește cotele impozitului progresiv pe salariile particulare, astfel că se contează și aici un

spor de aproape 6 sută milioane lei.

S'au mai pregătit alte decrete-legi de mai mică importanță pentru sosirea sau modificarea unor taxe și impozite cari însă nu reprezintă decât cifre cari totalizează la câteva zeci de milioane.

O hotărâre definitivă asupra acestor sporuri de impozite și taxe se va lua abia în ședința Consiliului de miniștri.

Muzica la noi

Primele încercări în viața muzicală la noi, au început cam delă 1800 încoace, — foarte modest și cu mari sacrificii, — da-orută unor persoane de vază, care aveau posibilitatea de a călători și a se instrui în marile centre muzicale din Apus.

Aceste personalități, au luat inițiativa de a aduce artiști străini în țară, unde o cultură muzicală lipsea cu desăvârșire.

În primul rând a fost fiica domnitorului Caragea, domnița Ralu, care prin 1818 aduce delă Viena pe marele artist Ghergii cu o trupă de operă, formată din artiști cei mai de seamă, cum erau d-nele Dilly și Steinfels, reprezentând numeroase opere ca: „La gazza ladra”, „Moise în Egipt” de Rossini, „Flautul fermecat”, etc.

După acest început, care a dat rezultate, mai mult decât cele așteptate, au început să vină la București regulat trupe de opere, mai ales italiene. În 1828 vine Eduard Krauwig, în 1830-31, trupa fraților Baptiste și Joseph Fouraur, în 1834-35, trupa lui Tr. Müller, care reprezintă aproape toate operele cu renume mondial, cu: Muta di Porcici, Fra Diavolo, Zampa, La dame blanche, Don Joan, Barbierul de Sevilla, etc.

La 1842, o trupă italiană sub conducerea lui Sansoni, dă operele: Norma, Lucia, Romeo și Julia și altele...

La 1847, o trupă de operă condusă de M-me Karl, joacă: Nabuco, Favorita, etc.

Condițiile srenice erau foarte rudimentare, decorurile lipseau aproape de desăvârșire, iar sălile prost iluminate... (lămpi de gaz).

Trupele ce ne vizitau nu erau întotdeauna de bună calitate, însă aveau soliști adeseori nume celebre, cari au deschis orizonturi nebănuite la noi care eram dornici de cultură muzicală.

Între coriști erau de multe ori și elemente românești, iar orchestra era dirijată de Wachmann, Wiest, marii muzicanți stabiliți la noi.

În 1839, concertează celebra violonistă Eleonora Neuman, iar în 1846, marele Franz Liszt care en'uziasmează publicul până la delir.

La 1850, C. Caragiale, cu colaborarea lui Wachmann, oclăuiește o trupă românească care reprezintă

pentru prima oară „Bunul părinte”, libretul de C. I. Stăncescu, iar muzica de Wachmann, apoi joacă Babu Hârca, iar în 1851, marle Maiei Millo, directorul Teatrului Național din Iași (care se afla la Copou unde este azi universitatea) joacă cu mare succes: Coana Chirița, Homarii, Doi morți vii, Babu Hârca, cu muzica de Flechtenmacher.

Rente de improprietărire 3%
pentru Reforma agrară
Consolidare 3% transa B.
pentru impozit și
Înzestrare 4.5%
pentru Casa Cercuală cel mai avantajos la
Banca
Goldschmidt S. A.
ARAD

Îași devin un centru muzical de seamă, e vizitat de numeroși muzicanți cunoscuți, dintre care și celebrul violonist Ar'ot. Dintre boierii moldoveni primii cari au avut curajul să se urce pe scenă au fost frații Burada, Teodor Burada a fost un violonist de carieră, era absolvent al Conservatorului din Paris, ajunge mai târziu profesor la Conservatorul din Iași.

Conserva oral din Iași se înființează în 1860, având ca director pe Fr. Caudella, și mai târziu pe fiul său Eduard, care a fost profesorul clasei de violină. Eduard Caudella, era absolvent al Conservatorului din Paris la e'atea de 14 ani, a concertat în toate centrele mari muzicale. El a înființat orchestra Teatrului Național și a compus multe opere printre care „Petru Rareș” care s'a jucat la Berlin cu un succes desăvârșit.

În 1864, se înființează Conservatorul din București.

Datorită profesorilor care s'au perindat la ambele conservatoare am ajuns azi să ne putem mândri cu viața muzicală delă noi: opere, orchestre filarmonice de primul rang (cea delă București), care pot rivaliza cif cele din Apus.

Apoi marele nostru „Enescu” care a dus faima numelui românesc peste tot globul. Sp.

Pentru Dv. Doamnă

Numărul nou al minunatei reviste, „Pentru Dv. Doamnă”, de sub direcțiunea d-nei Raicoviceanu-Fulmen, a apărut în vitrinele librăriilor, conținând un excelent material de lucru de mână, croșetărie, modă, sfaturi de frumusețe, cosmetică, etc., etc. și tot ce poate interesa femeia modernă.

În afară de aceasta revistă cuprinde și 4 suplimente: un supliment literar cu un roman, un supliment special pentru copii, o foaie de tipar

cu explicația modelelor din corpul revistei, iar pentru iubitorii de muzică s'a tipărit cel mai nou succes de Ion Luican „Frumoasă Juanita”, tango.

Toți noii abonați mai primesc afară de acestea un premiu de valoare, la alegere: o carpetă splendidă în nuanțe variate, sau o față de masă artistic desenată.

Pentru detalii cereți gratuit Administrația revistei din București, Calea Victoriei No. 17.

Rezultate sportive de ieri

Divizionare

Gloria—ACFR 5:1

Echipa galben albastrilor rădăni avea o socoteală cu vizionarii dela Braşov. Ei pieriseră în turul de toamnă la punct mult prea preţios, pe urma cărui fapt s'au simţit până acum. Iată de ce eram siguri că gloriştii rădăni căuta să-şi ia revanşa. Le-a reuşit. Poate că şi jocul a contribuit în mare parte, prin cele 3 pedepse dela 11 m. dar în orice caz rădăni au fost superiori adversarului pe care l-a

înfrânt, la el acasă, ceea ce, după toate socotelile pe hârtie s'ar fi părut o ispravă herculeană. Ceea ce nu credem să-i împiedice pe glorişti ca, în faţa lui Dragoş-Vodă să plece steagul, având în vedere că aceştia au rezistat destul de onorabil în faţa unei Ripensii în mare formă, şi că, dacă nu uităm alternanţa de bun-rău care caracterizează jocul Gloriei, după o victorie, de obicei „obţine” o înfrângere.

CUPA ROMÂNIEI

Venus—Juventus 3:1

Juventus s'a ţinut bine. N'a putut fi înfrânt de campionii divizionari în decursul celor 90 minute reglementare. Abia în timpul prelungirii Venus şi-a adjudecat punctele necesare victoriei.

CAMT—Phönix 1:1

Chinezul-Franco Româna 3:1

Victoria---CAO 2:1

Sportul Studentesc—Victoria (Cfa) 4:0

Vulturii—Crişana 2:1

Controlul gestiunilor publice

Printr'un decret-lege, care va apare în curînd, pe lângă Preşedinţia Consiliului de Miniştri se va institui o comisie de control care urmează să verifice toate gestiunile publice.

In chestiunea speculei

Ministerul de Interne a dat prefectilor de judeţe şi primarilor o nouă circulară în legătură cu aplicarea legii pentru înfrinerea speculei, luând măsuri severe pentru aplicarea ei.

Ghete Cumpăraţi necondiţionat dela **Firma IVÁNYI** care vinde pe preţurile cele mai scăzute Arad, Bulv. Reg. Maria 24 şi Str. Meşianu 14.

Ripensia--Dragoş-Vodă 3:1

Este un motiv de mândrie pentru cernăuţeni de a fi avut obţinut o diferenţă de mai două goaluri în faţa Ripensii care s'a dovedit, ultimele două Dumineci, în formă mare. După înfrângerea Venusului şi du scorul zdrobitor cu care învins pe studentii dela Braşov, toată lumea se aştepta Dragoş-Vodă să nu conte-

ze ca adversar în faţa Ripensiei. Poate, tocmai din această pricină cernăuţenii şi-au dat toată măsura ştiinţei lor ajutate de dorinţa de-a face faţă adversarului, reuşind, astfel, să marcheze şi ei un goal şi să nu-şi lase poarta perforată mai mult decât de trei ori.

Avocaţii minoritari şi limba română

Un revoltător să citeşti o acţiune înaintată de avocaţi minoritari în faţa judecătoreşti. Limbajele în care erau redactate aceste acte pe cari judecătorii trebuiau să le studieze, erau atât de strălucite încât magistraţilor era considerabil îngreuiată să înţeleagă în mod serios obiectul şi prestea examenelor limbă română, iar cei ce dovedeau că nu sunt decât inchiştroni ai limbii magice şi ai corpului magis-

traţilor, vor fi şterşi din hârtie. Reprezentarea la aceste examene va fi sancţionată de aceeaşi manieră.

In conformitate cu decizia comisiei permanente a Uniunii

Avocaţilor, examenele vor începe încurând, formându-se comisiile respective şi întocmindu-se listele celor ce vor trebui să se prezinte la examen.

Grandiosul turneu **ALHAMBRA** N. Vlădoianu & N. Constantinescu

Teatrul Orăşenesc, Arad Bilete se găsesc la Librăria Diecezană

Miercuri 6 aprilie 1938, orele 9 jumătate seara O Singură reprezentaţie cu cel mai fantastic triumf al Alhambrei

EXPOZIȚIA Alhambra-Palace

Revistă în 2 acte și 55 tablouri de N. Vedolearu și N. Constantinescu

Muzica de **ION VASILESCU** Mișu Constantinescu, Petre Romea N. Patriche

In fruntea distribuției: Silly Vasiliu, Lulu Nicolau, Virginia Popescu, Florica Demion, Margdreta Marian, Mya Boxan, Henriette Gambero, — și Domnii: Gh. Groner, Const. Lungeanu, Dan Demetrescu, R. Rang, Al. Giovanni, N. Antoniu, H. Nicolaide, Marcell, Emilian, M. Petculescu, I. Georgescu, C. Nădejde, Puiu Mirea, 40 Alhambra-Girls, 12 Alhambra-Boys. — **Divertisment Coregrafic:** Oleg Danowsky, Ileana Simo, T. Coman, H. Horea, Gh. Fărcașeanu, Florin Hendrea, Aurel Cițman, T. Morawsky, Gh. Ștefănescu

Motare grandioasă — Costume dela Paris și Londra Circular mirific de palete de argint

Un om — o funcțiune

Un revoltător să vezi o mulțime de „puterici” care nu se sfiesc să culeagă la ei mai multe funcțiuni și nici nu pot implini multe atribuțiuni deosebite în mod conștiincios. S'au văzut cazuri când funcționari cumulară și funcțiuni diurne în serviciul personal, pe cari-i plăcu o retribuție de batută pentru a face o mun-

ca — după titlu și după statutul de leafă — ar fi trebuit să se săvârșească ei, dar aceasta le era imposibil, având în vedere că mai aveau și alte câteva funcțiuni pentru cari erau plătiți. Aceste situațiuni vor trebui să înceteze.

Guvernul va aduce în curând un decret-lege pentru interzicerea cumulului. In acest decret-lege se vor prevedea aspre sancțiuni pen-

tru aceia cari vor călca legea în viitor.

In sfârșit vom vedea mulți incapabili cari vor trebui să se mulțumească cu o singură leafă și astfel se vor face locuri libere pentru alții cari poate că au mai multă nevoie de o leafă și pe deasupra muncesc pentru banii primiți și nu trândăvesc.

De mult am așteptat această măsură necesară.

Concert simfonic

Miercuri seara, la Palatul Cultural va avea loc un mare concert simfonic aranjat de Reuniunea Filarmonică din Arad cu concursul orchestrei Reg. 93 Inf. și al dnei Cornelia Galoș-Coroii, cântăreață de operă. Dirijează I. R. Botlo.

Programul cuprinde bucăți din Beethoven, Verdi, Strauss, Veber, Delibes, Enescu și Monția.

Toate cele de mai sus; dirijorul atât de binecunoscut, programul atât de bine întocmit, contribuția apreciației cântăreței care este dna Coroii, fac de prisos orice îndemn în plus din partea noastră.

Nu ne îndoiim că sala va fi arhiplină la acest concert care constituie un eveniment în viața muzicală a Aradului.

Autoritățile publice să nu mai „plaseze” broșuri, bilete etc...

O măsură binevenită din partea Ministerului de Interne, este următoarea:

In afară de cazurile excepționale indicate de Minister, este oprit cu desăvârșire ca administrațiile locale (prefecturi, primării, prețuri) precum și jandarmeria sau poliția să plaseze oricui, contra cost, cărți, broșuri, ziare, bilete de spectacole,

oricare ar fi destinația ce s'ar da fondurilor ce se în-casează.

Prefecturile de județ vor da, în acest sens, instrucțiuni organelor în subordine și vor controla aplicarea acestor dispozițiuni, raportând Ministerului pe cei ce se vor abate, pentru a fi sancționați.

Inspecții ministeriale inopinate

D. Armand Călinescu, ministrul de Interne, a făcut inspecțiuni inopinate în câteva comune din județele

Dâmbovița, Argeș și Muscel. D. ministru a cercetat scriptele casierilor comunale și a verificat regularita-

Mobile moderne dormitoare, sufragerii, camere combinate, camere de copii și bucătării,

se pot cumpăra cu prețuri eficiente la Firma **ȘTEFAN KURECSKA** ARAD, Str. Brătianu No. 2.

Administrația de Constatare Arad No. 43167 din 24 Martie 1938.

Ministerul de Finanțe cu Ord. No. 470.554 din 13 Martie 1938 a dispus ca micii comercianți, micii industriași și meseriași pentru faptul neputinței tinerei la curent a registrelor comerciale și de situația în care se găsească acești micii comercianți, industriași și meseriași și pentru a veni în ajutorul lor Ministerul dispune ca în schimbul unei plăți a taxei forfetare de 200 lei anual să fie dispensați de a mai trece operațiunile în ele și deci a le ține la curent.

Ca cei interesați să fie cât mai lămurii adăugăm următoarele: Taxele forfetare de 200 lei se achită anual, deci pentru anul 1937—1938 este a se achita imediat, iar pe anul 1938—39 plata se va face până la 30 Aprilie 1938.

Cu ocaziunea achitării taxei forfetare de 200 lei, interesații vor prezenta la Administrația Financiară și registrele (jurnal-inventar) cari sunt prevăzute cu taxă de timbru 5 lei și 2 lei aviație după fiecare filă a registrelor, pentruca Administrația Financiară să indice în registrele amintite și plata taxei forfetare.

Vă rugăm să binevoiți a atrage atențiunea celor interesați că în cazul de neachitarea taxelor forfetare vor fi contravenienți.

Pentru luare la cunoștință Vă mai comunicăm că comercianții și industriașii mici cari sunt obligați la plata taxei forfetare sunt cei prevăzuți de Art. 5 a legii Cifrei de Afaceri, adică comercianții cari sunt impuși în patenta fixă cu un venit până la 140.000 lei, iar industriașii și meseriașii cari nu au mai mult de 6 calfe.

Administrator Financiar: CABA.

tea ordonanțării; a examinat registrele de inspecții pentru a controla pe pretori; a cerut programele de lucrări și a examinat activitatea pe teren.

D. Armand Călinescu a examinat deasemenia postările de jandarmi.

OBOSIȚI REPEDE VÂDAREA PICIOARELE

BRĂVĂTATE ÎN TOATE ȚĂRILE

GREUR ROMÂN ÎP 24-022

PURTĂȚI TALPI DE CORECȚIUNE

„AESCULAP” DE VÂNZARE ÎN DEPOZITELE DE ÎNCĂLȚĂMINTE

„CARMEN”

De vânzare la Frații APPONYI Arad

Evreii polonezi renunță la carne

Dieta poloneză a adoptat, cu unanimitatea voturilor deputaților prezenți (excepționând deputații evrei și ucrainieni) proiectul de lege prin care se interzice tăierea rituală a vitelor de către măcelarii evrei.

Din această pricină, cei trei milioane de evrei din Polonia vor deveni vegetarieni, în cazul când legea va ajunge în stadiul de aplicare

PAGINA STRĂJERULUI

CREDINȚĂ ȘI MUNCĂ PENTRU ȚARĂ ȘI REGE

Dascălii — Străjeri ai Satelor

de Căpitan MARIN I. GEORGESCU

„Fapt îmbucurător, că am putut să mă sprijin pe învâțătorime și văd că în ei am putut găsi și dragostea și avântul necesar mișcării noastre”.

CAROL II

In mersul evolutiv al înrădăcinării străjerismului în țară, satele — pietrele de temelie ale așezării noastre istorice și geografice — primesc, rând pe rând, cu o rară bucurie, vestmântul regesc de lumină și tot acestor celule vii ale neamului prin conducătorii lor firești, le revine marele merit c'au înțeles, din primul ceas, valoarea neîntrecută a principiilor pedagogice, dela baza noii mișcări de credință și avânt, urzită în gândurile înțelepte ale Inaltului Căpitan Cultural și Deschizător de drumuri spre limanul consolidării românismului Majestatea Sa Regele Carol al II-lea.

Ideologia, doctrina și mijloacele specifice străjeresti, ne-au adus, ca o strălucită verificare, fenomenul prefacerii și ridicării nivelului cultural, moral, religios, național și social al satelor.

Progresele uimitoare și realizate într'un timp așa de scurt se datoresc spiritului larg și înțelegător al dascălilor dela sate, a căror dragoste de glie, inteligență și cultură le-au închinat — într'un înălțător exemplu de patriotism și lepădare de sine — marelui școale a vieții și a naționalismului constructiv plămădită la rădăcina ființei românești.

Sămânța, aruncată de luminătorii și îndrumătorii satelor străjerite, a rodit. Rezultatele n'au întârziat să apară.

Curențele nesănătoase ce-și croiau drum în populația satelor, creșterea analfabetismului, pecinginea boalelor de tot felul, uitarea obiceiurilor din strămoși, împetrirea tineretului cu porturi streine, condițiunile de viață așa de grele astăzi mai mult ca oricând ș. a., au găsit în suferințele ale învățătorilor la Centrele de Inițiere Străjerescă și în străfundurile cugetului: eroismul moral, adevărul apostolat, hotărârea neînfrântă, întreaga trudă și nădejde, ochiul neadormit de strajă, Credința și munca pentru Țară și Rege.

I-am cunoscut bine în viața de cuib dela Breaza. Nedespărțit de noua mea familie în timpul celor 20 de zile de convietuire, am învățat să-i prețuiesc și să-mi dau seama — trăind, nu cetind ca până atunci — ce comori și virtuți sălășluiesc în sufletul acestor pionieri de elită, ai străjeriei.

Imi desluseam crezul de luptă al celor mai de seamă factori conducători și de cultură din inima castelului.

Prin sângele tenace de a prețuiri cât mai bine și micii străjeri

pentru vremea de mai târziu, punând în practică pe o scară înălțată și de datorie pentru binele țării, apostolii pământului și românii noștri de nădejde, inzestrați cu aceea cumînțenie sărănească, moștenită din bătrâni, au pornit cu încredere și un neasemuit avânt pe drumul reinălțării suferinței și al înviorării naționale propovăduind — ca nimeni alții — evanghelia creșterii copiilor la isvorul puterii și al deprinderilor de morală tradițională românească.

Iubitorii ai trecutului, cunoscători ai suferințelor omenesc și plini de râvnă în atingerea țelurilor de înobilirea rosturilor școalei cu duhul educației celei nouă, Comandanții școlilor și-au organizat cu măiestrie munca străjerescă, atât de frumos și temeinic îndrumată de Direcția Educației din Straja Țării, și lucrează în tăcere, rânduială și cu simțul răspunderii — atât de treaz — în toate fibrele tineretului lor spiritual în felul acesta străduința învățătorilor a frământat lumea țării și dorințele a-și vedea înfăptuit satul, altcum de cum este: model de sănătate, gospodar, muncitor, conștient de drepturile și datoritățile lui, o altă așezare în inimă și suferințele călăuzite de aceeași stea a credinței și muncii străjeresti.

Opera socială înfăptuită la sate cu mintea, fapta și jertfa învățătorimii, cimentează fondul cel mai nobil al satului: ostența și cetățeanul de mâine, caracterele tari și brațele nebiruite pe cari se vor rezema gândurile sfinte ale Marelui Străjer.

Copiii s'au apropiat cu mai mult drag de școală, iar sătenii au îmbrățișat noua instituție regală cu bucuria firească ce răscolește ființa părinților care-și văd copilul sdrașan la munte și la trup, crescut sub ochii și grija educativă a dascălilor. În exercițiile de înviorare și de ansamblu, în frumusețea jocurilor gimnastice, a cântecelor și dansurilor românești dragostea de învățătură, de ordine și de omenie prinde aripi, iar lucrătorii din ogrorul străjeriei li se ușurează greaua sarcină, de a desvolla însușirile și energiile tineretului în folosul familiei, societății și țării.

În jurul pavilionului național și în virtuțile neamului, trezite de acțiunile străjeresti, conduse și în suferințele de viață simplă, dar de o esență superioară morală a învățătorilor se formează și se ridică armata culturală de tineret purtând în inimă treimea mântuitoare: Dumnezeu, Țara și Regele.

Pulsul de viață străjerescă a făcut ca plugăria holdelor să fie stăpânită de suflul afirmării sentimentului național și al renaterii spiritului religios creștin.

Atmosfera plină de încredere intronată în satele țării de așezământul străjeresc al unirii tuturor puterilor morale, sufletești și trupesti, constituie — prin valoarea practică pe care învățătorii au știut s'o atribue ideologiei și programelor Străjeriei Țării — adevărata, sigura și temeinică pârghie a propășirii obștești.

Fără să aștepte trufii sau interese, lucrând cu pasiune, cu energia conștientă a voinei

implimentată în căldura sentimentelor românești, dascălii noștri s'au ridicat cu fapta până la înălțimea doctrinei străjeresti.

Inalta apreciere și constatare a Marelui Străjer a strecurat în sufletul învățătorimii picătura de apă vie și de nesperată fericire și a avut darul să lege pentru totdeauna de școală și satul lor pe distinșii și neobosiții făcleri ai străjerismului.

In oastea culturală a dascălilor — străjeri, Direcția Propagandei Oficiului de Educație a Tineretului Român, a dat de mijlocul minunat al susținerii și intensificării propagandei la sate.

Informațiunile prețioase, în special sub raportul exactității înfăptuirilor și trimise la timp, ecurile obiective la problemele puse în cadrul știrilor dela ora de radio a străjerilor, grija de a se îmbogăți colecția desenelor cu motive din viața străjerescă lucrate de copiii-străjeri, participarea efectivă la ora de radio a străjerilor și altele, dovedesc cu prisosință interesul permanent al învățătorilor — Comandanți de Străjeri.

Pe răbojul faptelor de mari prefaceri istorice din timpul domniei strălucite a Cărturarului-Voevod al Culturii, Monarhul-Pedagog și Marele Străjer al Neamului din zilele noastre, urmașii vor afla crestată munca de jertfă a dascălilor-străjeri:

Zămislitorii sufletului generațiilor de mâine în cari trăiește viitorul de aur al României.

SĂNĂTATE!

Adunarea generală a Casei de Păstrare a județului Arad

ARAD. Este cunoscut, că una dintre cele mai vechi instituții bancare din localitate, este Casa de Păstrare a județului Arad. Din raportul făcut de direcțiune la recenta adunare generală, reiese că pe anul trecut rezultatul a fost excelent. Acțiunile au luat cu plăcere cunoștința despre raport și au votat și pe mai departe deplină lor încredere în direcțiune.

Legiunile străjeresti vor fi susținute de autoritățile publice

BUCUREȘTI. — Ministerul de interne a recomandat prefecturilor de județ, ca, de acord cu autoritățile comunale, să pună la dispoziție la zișniștrii străjeresti încăperile necesare pentru înscălcarea și funcționarea birourilor, înzestrându-le cu mobilier și dându-le lumină și încălzit.

Cuvântul I. P. S. Patriarhului la Radio către străjeri

I. P. S. S. Patriarh a rostit Duminică seara la Radio, la ora 8, o interesantă conferință cu îndemniri pentru străjeri.

Inaltul prelat s'a adresat tineretului, spunându-i că străjeria, creată și dezvoltată sub înalta oblașuire a M. S. Regelui, este o instituție admirabilă. In ea tineretul se învață să lupte cu greutatele vieții să le învingă.

In alte vremuri stăpneau exclusiv preocupările de învățătură teoretică. Această învățătură devenea uneori absurdă, iar învățaceii ajungeau inadaptabili vieții.

I. P. S. S. ilustrează constatarea cu cazul unui student, care a tremurat de frig și a renunțat la cartea pe care o avea decetă, fiindcă, deși stătea lemnele lângă el, nu știa să facă focul sau nu s'a coborât până la această prozăică indeletnicire.

Străjerilor de azi nu li s'ar mai putea întâmpla asemenea cazuri.

In această privință străjeria este foarte bună, după cum e împovărată cartea excesivă. Nici prea multă care nu se recomandă, nici puț mult sport.

Sunt utile acele sporturi cari contribuie la estetica trupului și limpezirea minții.

Străjeria, în special, învață tineri, să se descurce in viața toate zilele, dar și să fie folositori semenilor lor.

Conducătorii de azi a străjeriei în frunte cu d. maior Sidoroniu de preot din Bucovina — așezat în fum de țămăie și în vânt de prescură, cum l-a caracterizat I. P. S. S. Patriarh — sunt o garanție că străjeria va înfrunța scopurile pentru cari a fost creată de M. S. Regele.

Inaltul cuvântător a încheiat dând binecuvântarea sa tineretului și sfătuindu-l să asculte de îndemnările comandanților lor străjeri.

Bibliografie

Alex. Burticală: „Premilitar al unei piesă de moravuri într'un ac”

Tip. Diecezană Arad 1938

Premilitaria, instituția menită a completa educația tineretului nostru dela etatea de 18 ani și a-l pregăti pentru viața de ostaș sictetățean a prins rădăcini adânci în masele largi ale poporului, datorită muncii intensive a celor chemați să o aplice. Din rândurile frunțase ale acestor „deschizători de drumuri noi” face parte și harnicul inv. Alex. Burticală din Galșa, autorul piesei amintite.

Știm ce sărac este reperoriul teatrului sătesc și ce greu găsești o piesă bună, deaceea, mărturisesc sincer, că la început m'am decis cu greu să o cetesc, crezând că e vorba de o piesă oarecare, menită a sta de veghe cu ani în rafturile librăriilor. După ce însă am răsfoit prin paginile ei, m'am convins de contrariul. Am aflat o carte care face cinste omului ce-a scris-o, sau mai bine zis celui ce a trăit-o, căci locot. rez. Burticală e mai înainte de toate am de acțiune, plin de avânt în implinirea datoriei. Vorba și scrisul său sunt un prinos al inimii și al sufletului, imbat de fiorul naționalismu-

lui curat, iar faptele-lui stituie însăși cadrul marelui ac.

Nimic forțat în toată acțiunea. Personagiile prinse, se mișcă într'un dru natural, iar conversațiile respectă gama preocupărilor fiecăruia și se fac într'un limbaj curat.

Ideia principală — biușă a semenilor noștri — se desfășoară în mod firesc și neapăsător, premilitar ales, își cucerește distincțiunea prin jertfa dezinteresare. Sub mirarea faptei sale, — determinată de cela învățate în profunțime, — se spulberă neîncrederea mamei, își câștigă mirația satului, avansă meritată și pe deasupra, ma Ienei, hotărâtă așezătepta până după primărie.

Iată ce minunat a reținut autorul, proverbul cunoscut „După faptă, răsplătit”.

Piesa trebuie cetită, mai ales jucată!

Jucată cu cuvântul și înțelesul autorului.

Este o admirabilă școală pentru străjerii adulți și militari.

I. Vâr

Trupele naționaliste au cucerit șoseaua Saragossa-Lerida

Naționalistii continuă ofensiva victorioasă în toate secțiunile frontului Aragonez. Ei au cucerit la nord de Huesca localitatea Arguis, iar la sud Bobres. In munții Reverta, naționalistii domină importanta bifurcare de șosele dela Bujaraloz. La ora 16 naționalistii au cucerit orașul Bujaraloz. In mai pu-

țin de o jumătate de oră trase în oraș o divizion treagă. Bujaraloz se află jumătatea drumului Saragossa-Lerida. Prin cucerirea Oserei naționalistii au rămas șoseaua Bujaraloz-Lerida. Trupele naționaliste continuă să treacă șoseaua trei poduri de vase. Până acum au trecut șase divi-